

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 564/2020-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja slobody 1890/50, Dolný Kubín, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 11 Up 650/2019 z 10. júla 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja slobody 1890/50, Dolný Kubín, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 Up 650/2019 z 10. júla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol stranou v upomínacom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 11 Up 650/2019 v procesnom postavení žalovaného, proti ktorému sa žalobkyňa (obchodná spoločnosť TRENDY-stav.sk, s. r. o.) domáhala zaplata sumy 5 000 € s príslušenstvom z titulu zmluvy o pôžičke. Okresný súd vydal 25. júna 2019 platobný rozkaz sp. zn. 11 Up 650/2019 (ďalej len „platobný rozkaz z 25. júna 2019“), ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť požadovanú sumu a zároveň nahradiť trovy konania.

3. Dňa 18. júla 2019 podal sťažovateľ proti platobnému rozkazu z 25. júna 2019 odpor, v ktorom okrem iného zdôraznil, že pre vydanie platobného rozkazu neboli splnené procesné podmienky, keďže nárok žalobkyne nebolo možné z listín ani predpokladať.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 11 Up 650/2019 z 26. mája 2020 (ďalej len „uznesenie z 26. mája 2020“) vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol tak, že odpor proti platobnému rozkazu z 25. júna 2019 odmietol. Proti uzneseniu okresného súdu z 26. mája 2020 podal sťažovateľ 15. júna 2020 sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby sudca okresného súdu uznesenie z 26. mája 2020 zrušil spolu s platobným rozkazom z 25. júna 2019.

5. Napadnutým uznesením okresného súdu bola sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 26. mája 2020 zamietnutá s odôvodnením, že sudca okresného súdu nevidel v rozhodovaní vyššieho súdneho úradníka žiadne pochybenia, keďže odpor proti platobnému rozkazu okresného súdu bol síce podaný elektronickými prostriedkami, ale

nebol podaný riadne prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, a preto nespĺňal náležitosti ustanovené v § 11 ods. 2 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

6. S už citovaným záverom sudcu okresného súdu sa sťažovateľ nemôže stotožniť, keďže ho považuje za prísne formalistický a zároveň alibistický *„s cieľom za každú cenu zmariť možnosť sťažovateľa domôcť sa ochrany jeho základných práv a slobôd cestou zvoleného opravného prostriedku.“*

7. Sťažovateľ argumentuje nezákonnosťou a nesprávnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu, keďže odpor proti platobnému rozkazu vydanému okresným súdom podal v zákonom stanovenej lehote, pričom odpor odôvodnil skutočnosťami, ktoré preukazujú nedôvodnosť podaného návrhu ako celku, a odpor podal elektronicky prostredníctvom formulára zverejneného na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“). Právny zástupca sťažovateľa 15. júna 2020 zistil, že odpor proti platobnému rozkazu bol podaný 18. júla 2019 prostredníctvom formulára s názvom *„odpor proti platobnému rozkazu“*, ktorý je zverejnený na stránke ministerstva spravodlivosti, a nie prostredníctvom formulára s názvom *„upomínacie konanie – odpor proti platobnému rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica“*, ktorý je zverejnený na stránke ministerstva spravodlivosti. Podľa sťažovateľa je rozdiel medzi uvedenými formulármi len výlučne v ich názve, pričom ostatné obsahové náležitosti sú v oboch formulároch zhodné.

8. Sťažovateľ ďalej namieta, že nedoručením formulára na podanie odporu proti platobnému rozkazu v listinnej podobe spolu s platobným rozkazom došlo k vylúčeniu možnosti podať tento opravný prostriedok v listinnej forme.

9. Sťažovateľ tvrdí, že spolu so sťažnosťou z 15. júna 2020 predložil aj formulár odporu proti platobnému rozkazu na správnom tlačive, pričom zároveň požiadal okresný súd o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu. Okresný súd o tomto návrhu vôbec nerozhodol.

10. Poukazom na odôvodnenie rozhodnutia vydaného okresným súdom v inom konaní (sp. zn. 1 Up 668/2020 zo 17. júla 2020) sťažovateľ zdôrazňuje, že v upomínacom konaní je súd vždy povinný skúmať prípustnosť návrhu, ako aj to, či nárok možno odôvodnene predpokladať, pričom len ak súd dospeje k záveru, že uplatňovaný nárok možno odôvodnene predpokladať a nie je iný dôvod neprípustnosti návrhu, možno vo veci vydať platobný rozkaz. Pred vydaním platobného rozkazu vo veci sťažovateľa však okresný súd tak nepostupoval.

11. Sťažovateľ namieta aj absenciu riadneho a úplného zákonného poučenia v platobnom rozkaze vydanom okresným súdom 25. júna 2019, keďže v platobnom rozkaze absentovala konkretizácia dôvodu odmietnutia odporu tak, ako to vyplýva z § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní. Uvedené podľa sťažovateľa predstavuje vadu *„predmetného rozhodnutia, ktoré by malo konkretizovať dôvody a následky odmietnutia odporu v súlade so zákonom.“*

12. S poukazom na čl. 13 ods. 1 ústavy je sťažovateľ názoru, že formulár na podávanie odporu uverejnený na webovom sídle ministerstva spravodlivosti nemá a ani nemôže mať právnu záväznosť, keďže *„webová stránka nie je uznaným prameňom práva.“*

13. Podľa sťažovateľa sa okresný súd v napadnutom uznesení vôbec nevysporiadal s jeho námietkami, ktoré uviedol v odpore proti platobnému rozkazu a ktoré mal povinnosť skúmať *ex offico* bez ohľadu na to, či bol odpor podaný alebo nie. V konkrétnostiach sťažovateľ namieta neprípustnosť uplatňovania nároku žalobkyne v upomínacom konaní podľa § 3 ods. 6 písm. f) zákona o upomínacom konaní, a tým aj nedostatok právomoci a príslušnosti okresného súdu na prejednanie sporu. V tomto kontexte zdôrazňuje s poukazom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci sp. zn. 4 Cdo 21/2011, že *„procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offico, preto ak súd po ich preskúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký nedostatok podmienok konania, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví.“*

14. Sťažovateľ zastáva názor, že vydaním napadnutého uznesenia došlo zo strany okresného súdu k porušeniu zásady zákazu *denegatio iustitiae*, pretože pokiaľ neboli splnené podmienky podľa § 3 ods. 6 písm. f) zákona o upomínacom konaní, platobný rozkaz v rámci upomínacieho konania nemal byť vôbec vydaný z dôvodu existencie neodstrániteľnej procesnej podmienky.

15. Z ústavného hľadiska podľa sťažovateľa nie je udržateľný taký prístup okresného súdu rozhodujúceho o opravnom prostriedku, v zmysle ktorého sa súd pri skúmaní prípustnosti odporu obmedzí len na posúdenie prípustnosti odporu z hľadiska formy a v prípade uplatnenia odporu kladie na sťažovateľa neprimerané a neakceptovateľné požiadavky, ktoré sa priečia účelu a zmyslu právnej úpravy odporu ako riadneho opravného prostriedku.

16. Podľa sťažovateľa sú závery obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu formalistické a „z ústavnoprávneho hľadiska ich nie je možné (s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam skúmaného prípadu) akceptovať. Pokiaľ teda porušovateľ nedostatočne preskúmal postup vyššieho súdneho úradníka v uvedenej veci, došlo aj jeho postupom k porušeniu práva navrhovateľa podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 Dohovoru.“.

17. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, napadnuté uznesenie okresného súdu zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a zároveň prizná sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

18. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

19. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

21. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

22. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

24. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd [čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy (napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01)].

25. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

26. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00).

27. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy,

ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

28. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

29. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

30. Prihliadajúc na ústavnoprávne východiská obsiahnuté v judikatúre ústavného súdu, tento preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré považuje sťažovateľ za ústavne neudržateľné z dôvodov obsiahnutých v bodoch 6 až 16 tohto uznesenia. Po preskúmaní relevantnej časti napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že sú tu podmienky pre odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

31. Z dôvodu prehľadnosti odôvodnenia rozhodnutia vo veci ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na podstatné a relevantné ustanovenia zákona o upomínacom konaní, ktoré v predmetnej veci okresný súd pri rozhodovaní vo veci sťažovateľa aplikoval.

32. Podľa § 11 ods. 1 a 2 zákona o upomínacom konaní proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť (odsek 1). Ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu (odsek 2).

33. V súlade s § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2.

34. Podľa § 15 ods. 7 zákona o upomínacom konaní formuláre a tlačivá používané podľa tohto zákona sa zverejňujú na webovom sídle ministerstva spravodlivosti.

35. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v ústavnej sťažnosti predstreté námietky sťažovateľ prezentoval aj v konaní o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. mája 2020 vydanému vyšším súdnym úradníkom. Úlohou ústavného súdu bolo preto posúdiť, či odôvodnenie okresného súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení, ktoré bolo vydané sudcom okresného súdu v konaní o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. mája 2020, je v kontexte prezentovaných námietok ústavne akceptovateľné.

36. Námietku sťažovateľa o prílišnom formalizme napadnutého uznesenia okresného súdu nepovažuje ústavný súd za dôvodnú. V tejto súvislosti sa stotožňuje s názorom prezentovaným okresným súdom v napadnutom uznesení, podľa ktorého s odkazom na § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní je pre uplatnenie právomoci príslušného súdu zaoberať sa dôvodmi uplatnenými v odpore nevyhnutné dodržať zákonom predpísanú formu odporu podaného elektronickými prostriedkami prostredníctvom formulára zverejneného na webovom sídle ministerstva spravodlivosti.

37. Ústavný súd tu poukazuje, zdôrazňujúc súladnosť postupu okresného súdu s príslušnými ustanoveniami zákona o upomínacom konaní [predovšetkým § 11 ods. 2, § 12

ods. 1 písm. c) a § 15 ods. 7 zákona o upomínacom konaní], na už svoj stabilný právny názor vyjadrený napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, podľa ktorého uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi) nemožno hodnotiť ako porušenie základných ľudských práv, teda ani považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

38. Pokiaľ sťažovateľ zanedbal svoju zákonnú povinnosť a odpor podal elektronicky, nie však prostredníctvom na to určeného formulára zverejneného na webovom sídle ministerstva spravodlivosti, potom sa sám vystavil zákonnému následku v podobe odmietnutia odporu v súlade s § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní. Vzhľadom na uvedené preto pokiaľ okresný súd, vychádzajúc z predchádzajúcej premisy, sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o odmietnutí odporu (uznesenie okresného súdu z 26. mája 2020) zamietol, ním vydané napadnuté uznesenie nemožno považovať za zjavne neodôvodnené a arbitrárne či neodôvodnene formalistické. Už len pre úplnosť ústavný súd poukazuje na svoje ďalšie rozhodnutia vydané v obdobných veciach, v ktorých sa už k otázke ústavnej udržateľnosti postupu všeobecného súdu pri striktnom posudzovaní dodržania formy odporu v upomínacom konaní vyjadril, pričom v uvedenom postupe všeobecného súdu nevzhladol neústavnosť, ktorá by viedla k *denegatio iustitiae*, teda k odmietnutiu spravodlivosti toho, kto odpor podal (k tomu pozri IV. ÚS 118/2020, II. ÚS 177/2020, IV. ÚS 369/2020).

39. Nesplnenie formálnych zákonných požiadaviek pri procesnom úkone podania odporu zároveň vylučuje uplatnenie povinnosti všeobecného súdu zaoberať sa dôvodmi uvádzanými v takomto odpore (podanom nie prostredníctvom na to určeného formulára). Z uvedeného dôvodu je námietka sťažovateľa obsiahnutá v bode 13 tohto uznesenia už na prvý pohľad zjavne nedôvodná.

40. Ani argumentácia uvedená v bode 11 tohto uznesenia nie je podľa názoru ústavného súdu dôvodná. Okresný súd v bode 10 napadnutého uznesenia zdôraznil skutočnosť, že sťažovateľ bol v platobnom rozkaze z 25. júna 2019 primerane poučený

o náležitostiach odporu podaného elektronicky, pričom bol rovnako poučený aj o odmietnutí odporu v prípade, že nebude podaný predpísaným spôsobom. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom prezentovaným samotným okresným súdom v napadnutom uznesení, podľa ktorého poučovacia povinnosť všeobecného súdu nemôže spočívať „v *otrockom prepisovaní ustanovení zákonov*“. Navyše, poučovaciu povinnosť všeobecný súd nemá, ak je strana zastúpená advokátom (§ 160 ods. 3 Civilného sporového poriadku), pričom v konkrétnych okolnostiach veci bol odpor podaný advokátom, teda osobou znalou práva.

41. V konkrétnostiach ústavný súd k námietke spochybňujúcej dostatočnosť poučovacej povinnosti okresného súdu zdôrazňuje, že vo všeobecnosti sa poučovacia povinnosť týka najmä tých procesných práv a povinností, ktorých realizácia alebo rešpektovanie má základný význam pre kvalitu zabezpečenia a realizáciu základného práva na súdnu ochranu v príslušnom súdnom konaní (k tomu pozri aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 345/2012 zo 6. februára 2013). S prihliadnutím na už citované si okresný súd vo vzťahu k sťažovateľovi podľa názoru ústavného súdu splnil poučovaciu povinnosť v rozsahu, ktorý mu zabezpečil ústavnokonformnú realizáciu jeho základného práva na súdnu ochranu. Sťažovateľ bol poučený o tom, že proti platobnému rozkazu vydanému v upomínacom konaní môže podať odpor aj elektronickými prostriedkami a v takomto prípade musí byť odpor autorizovaný podľa osobitného predpisu. Zároveň bol poučený aj o možnosti všeobecného súdu odpor odmietnuť v prípade, že tento nebude podaný zákonom predpísaným spôsobom, t. j. tak, ako si to vyžaduje § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní. Vyžadovaním si doslovného prepisovania všetkých príslušných ustanovení zákonov (čoho sa vo svojej podstate sťažovateľ domáha) by sa všeobecný súd dostal do pozície, v ktorej by suploval úlohu advokáta, a to v konkrétnych okolnostiach veci dokonca za situácie, v ktorej sťažovateľ bol advokátom zastúpený. Zo všetkých uvedených dôvodov je predmetná námietka sťažovateľa nedôvodná.

42. Ústavný súd sa stotožňuje aj s názorom okresného súdu, podľa ktorého nedoručenie formulára v listinnej podobe spolu s platobným rozkazom (k tomu pozri argumentáciu uvedenú v bode 8 tohto uznesenia) nemá pre posúdenie veci právny význam. Sťažovateľovi totiž zákonná právna úprava umožňovala podať odpor nielen v elektronickej,

ale aj listinnej podobe, pričom v prípade listinnej podoby nie je daná povinnosť použitia formulára. Uvedené zároveň vylučuje, aby nedoručenie formulára v listinnej podobe malo vo vzťahu k sťažovateľovi za následok vylúčenie z možnosti podať v príslušnom upomínacom konaní opravný prostriedok.

43. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že okresný súd nerozhodol o jeho návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu (k tomu pozri bod 9 tohto uznesenia), je táto jeho námietka podľa názoru ústavného súdu neopodstatnená. Z napadnutého uznesenia okresného súdu totiž vyplýva, že sťažovateľ sa snažil nedostatok formy podaného odporu zhojiť po tom, ako bol jeho odpor podaný elektronicky proti platobnému rozkazu z 25. júna 2019 odmietnutý, opätovným podaním odporu na predpísanom formulári spolu so samotnou sťažnosťou proti uzneseniu okresného súdu z 26. mája 2020 o odmietnutí odporu. Okresný súd v tomto kontexte podľa názoru ústavného súdu správne poukázal na jedinečnosť a nenahraditeľnosť procesného úkonu odporu proti platobnému rozkazu, ako aj skutočnosť, že na v poradí druhý odpor proti platobnému rozkazu podaný súčasne so sťažnosťou nemôže prihliadať, keďže o podanom odpore vo veci už raz rozhodol.

44. Odpustenie zmeškania lehoty na podanie opravného prostriedku si nevyhnutne vyžaduje situáciu, v ktorej subjekt konania z určitého dôvodu zmešká urobenie úkonu v zákonom stanovenej lehote. V sťažovateľovej veci však s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci k takémuto omeškaniu nedošlo, keďže odpor (prvý) bol podaný v zákonom stanovenej lehote, a preto pre rozhodnutie okresného súdu vo veci nebol ani právny dôvod.

45. Pokiaľ sťažovateľ namieta nedostatok právnej záväznosti formulára na podanie odporu (argumentácia v bode 12 tohto uznesenia), ústavný súd zdôrazňuje, že právna záväznosť je vo veci daná samotným zákonom o upomínacom konaní, ktorý v § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní ukladá povinnosť podať odpor elektronicky prostredníctvom na to určeného elektronického formulára a v § 15 ods. 1 zákona o upomínacom konaní záväzne upravuje, že formuláre a tlačivá používané podľa tohto zákona sa zverejňujú na webovom sídle ministerstva spravodlivosti.

46. Ústavný súd už len marginálne vo vzťahu k námietke o tom, že formulár uverejnený na webovom sídle ministerstva spravodlivosti v rozpore s čl. 13 ods. 1 ústavy nemôže byť právne záväzný, navyše zdôrazňuje, že túto námietku je nepochybne potrebné vnímať aj ako námietku ústavnej neudržateľnosti príslušných ustanovení zákona o upomínacom konaní (predovšetkým § 11 ods. 2, resp. § 15 ods. 1 zákona o upomínacom konaní). V tejto súvislosti ústavný súd taktiež považuje za vhodné poukázať na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu preskúmavajúci vec sťažovateľa nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010). Senát ústavného súdu nedisponuje teda právomocou rozhodnúť o tom, či príslušné ustanovenia zákona o upomínacom konaní v kontexte argumentácie sťažovateľa o právnej (ne)záväznosti formulára (ktorý je uverejnený len na webovom sídle ministerstva spravodlivosti) sú alebo nie sú v súlade s ústavou (predovšetkým čl. 13 ústavy).

47. S prihliadnutím na už uvádzané predbežné závery k argumentácii sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu zodpovedá zmyslu a účelu príslušných vo veci aplikovaných ustanovení zákona o upomínacom konaní.

48. Ústavný súd nezistil, že by výklad vo veci aplikovaných právnych noriem a závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

49. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti následok potvrdenia odmietnutia odporu proti platobnému rozkazu z 25. júna 2019 (zamietnutím sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. mája 2020) v podobe straty možnosti sťažovateľa brániť sa proti nárokom uplatneným žalobkyňou nemá povahu ústavne neudržateľného následku, ktorým by sťažovateľovi bola spôsobená ujma. Inak povedané, ak sťažovateľ nedodrжал zákonom stanovený postup pri uplatňovaní opravného prostriedku (odporu) a odpor nepodal prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, sám sa vystavil zákonom predvídanému následku v podobe jeho odmietnutia.

50. Na základe dosiaľ uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je z ústavného hľadiska v konfrontácii so všetkými vznesenými námietkami ústavne udržateľné. Keďže podľa názoru ústavného súdu neexistuje medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o vyslovení ich porušenia, ústavný súd ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

51. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu